

זוהר חלק א' פרשת נח - דף ע' עמוד א'

כיון שחטאו בני האדם נשתנו צורותיהם ופחדו מחית השדה

"וּמִוֹרְאֵכֶם וְחַתְכֶם יִהְיֶה עַל כָּל חַיַּת הָאָרֶץ". אמר רבי אבא: בא וראה בתחלה כתוב בצלם אלקים עשה את האדם. וכתוב בדמות אלקים עשה אתו. כיון שחטאו נשתנו צורותיהם מאותה צורה העליונה. ונהפכו האנשים לפחד מפני חית השדה. בתחלה כל בריות שבעולם כאשר נשאו עיניהם וראו צורה קדושה העליונה. זעו ופחדו מפניה. כיון שחטאו נהפכו צורותיהם בעיני החיות לצורה אחרת. ועל כן נהפך שהאנשים זעו ופחדו מלפני שאר בריות. ובוא וראה כל אותן האנשים שאין חוטאים לפני רבונם. ואין עוברים על מצות התורה. זיו הצורה שלהם לא נשתנה ממראה הצורה העליונה. וכל בריות שבעולם זעים ומפחדים מפניהם. ובשעה שהאנשים עוברים על דברי התורה. נחלפת הצורה שלהם. וכולם זעים ומפחדים מפני בריות אחרות. לפי שנחלפה צורה העליונה ונעברה מהם. ואז שולטים בהם חית השדה. שהרי אין רואים בהם צורה עליונה ההיא כראוי. ועל כן עתה כיון שהעולם נתחדש כמקדם. ברכם בברכה זו ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ. מכאן ולהלאה יהיה לכם צורות אנשים. והשליטים על כולם. כמו שכתוב וכל דגי הים בידכם נתנו. אפילו דגי הים. ר' חייא אמר בידכם נתנו. מקודם לזה[מב] שכאשר ברא הקדוש ברוך הוא את העולם מסר כולם בידם. שכתוב ורדו בדגת הים ובעוף השמים וגו'.

זוהר חלק א' פרשת נח - דף ע"א עמוד א'

בברכות כלל זכרים ונקבות ביחד

"וְאַתֶּם פְּרוּ וּרְבוּ וגו'". באלה הברכות לא נזכרו הנקבות. שכתוב ויברך אלקים את נח ואת בניו. אבל להנקבות לא אמר הכתוב. אמר רבי שמעון ואתם. כולל זכרים ונקבות ביחד. ועוד ויברך אלקים את נח. לרבות אשתו. ואת בניו. לרבות נשים שלהם. ולפיכך כתוב ואתם פרו ורבו לעשות תולדות. מכאן ולהלאה שרצו בארץ. וכאן נתן להם הקדוש ברוך הוא שבע מצוות התורה. להם ולכל הבאים אחריהם. עד שעמדו ישראל בהר סיני. ונתנה להם כל מצוות התורה ביחד.

זוהר חלק א' פרשת נח - דף ע"א עמוד א'

מב. יתרץ בזה ב' תיבות בידכם נתנו שהן מיותרות. דגי הים ולא כתוב וכל דגי הים ולכן יאמר כי בידכם וגם שאין להם התקשרות במה שכתוב קודם ובכל ניתנו פי' מכבר קודם לזה. וטעם הפסוק כך הוא.

זוהר חלק א' פרשת נח - דף ע"א עמוד ב'

כשיצאו ישראל מן הגלות עתיד הקשת להתקשט בגונים מאירים ולהאיר לעולם
"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים זֹאת אוֹת הַבְּרִית אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם אֶת קֶשֶׁתִּי נֹתְתִי בְּעָנָן וּגּוֹ"
 נתתי מקודם לזה[מג].

זוהר חלק א' פרשת נח - דף ע"ב עמוד א'

בעת שיראה הקשת בגוונים מאירים - אז תצפה למשיח

אמר רבי יהודה: זה הקשת הנראה בעולם בסוד עליון קים. וכאשר יצאו ישראל מן הגלות. עתיד זה הקשת להתקשט בגוניו. ככלה זו שמתקשטת לבעלה. והרי אמרו לא תצפה לרגלי המשיח. עד שיתראה זה הקשת בעולם. מתקשט בגונים מאירים ויאיר לעולם. ואז תצפה לו למשיח. מנין שכתוב וראיתיה לזכור ברית עולם. ועתה שנראה הקשת בגונים חשוכים. נראה לזכר שלא יבא מבול. אבל בזמן ההוא שיתראה בגונים מאירים. ומתקשט בתקון ככלה שמתקשטת לבעלה. ואז לזכור ברית עולם. שיזכר הקדוש ברוך הוא לברית הזו שהוא בגלות ויקים לו מעפר.

זוהר חלק א' פרשת נח - דף ע"ב עמוד ב'

בני בניו של נח לא יצאו מן התבה

"וַיְהִי־וַיִּבְנֶה־נֹחַ הַיְצְאִים מִן הַתְּבֵה". אמר רבי אלעזר: כיון שכתוב ויהיו בני נח. למה אמר היוצאים מן התבה. וכי בנים אחרים היו לו שלא יצאו מן התבה. אמר לו ר' אבא הן. שהרי אחר כך הולידו בניו בנים. שכתוב ואלה תולדות שם וגו'. והם לא יצאו מן התבה. ולפיכך כתוב היוצאים מן התבה שם חם ויפת.

זוהר חלק א' פרשת נח - דף ע"ג עמוד א'

כנען הביא קללות לעולם

"וְחָם הוּא אָבִי כְנַעַן". אמר רבי שמעון: זה פסולת הזהב הנופל תחת כור הזהב[מז]. התעוררת רוח הטומאה של נחש הקדמוני. ולפיכך מזכיר ואומר וחס הוא אבי כנען. שהביא קללות על העולם. כנען הוא שנתקלל. כנען הוא שהחשיך פני הבריות. ולפיכך לא יצא מתוך הכלל של כולם אלא זה. שכתוב וחס הוא אבי כנען. זה שהחשיך את העולם. ולא כתוב בכלל זה ושם הוא אבי כך. או יפת הוא אבי כך. אלא מיד קפץ ואמר וחס הוא אבי כנען ודאי. ועל כן כאשר בא אברהם מה כתוב. ויעבר אברם בארץ וגו' והכנעני אז

זוהר חלק א' פרשת נח - דף ע"ג עמוד א'

כך הוא. את קשתי נתתי בענן מכבר. מעתה לא יתראה עוד על פי מקרה כמקדם אלא שיתראה על פי כונה מיוחדת לאות לעולם שכאשר והיה בענני ענן על הארץ. פי' שהדור יהיה ראוי להביא עליהם מבול. אז ונראתה הקשת בענן על פי השגחת הבורא. שיסבב להעמיד עב הענן מול השמש למען יתראה בו הקשת כדי להראות לעולם שרק בשביל השבועה אינו מביא מבול עליהם. ויתנו לב להטיב מעשיהם. **מד.** ידוע שזהב רמז על גבורה ודין

מוראכם וחיתכם יהיה גם ובכל דגי הים אשר בידכם נתנו מכבר. ונתקלקל זאת בחטא דור המבול. עתה תחזור לכם זאת כבראשונה. **מג.** יתרץ בזה קושית החוקרים הלא הקשת הוא ענין טבעי מתחלת הבריאה ממה שקרני אור השמש נשברות בתוך עב הענן המלא מים בשעה שעומד מול השמש. ולכן יאמר כי נתתי משמעותו מכבר ואין זה דבר חדש. רק שנתחדש שהקשת יהיה סימן לעולם שלא יהיה מבול. וטעם הפסוק

בארץ. שעוד לא היה הקיום של האבות. ולא באו בני ישראל בעולם. שיצא משם שם כנען ויכנס שם עליון הקדוש. כאשר היו ישראל זכאים נקראת הארץ על שם זה ארץ ישראל. כאשר לא זכו נקראת הארץ על שם אחר ארץ כנען. ועל כן כתוב ויאמר ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו. שהוא הביא קללות על העולם. ובנחש מה כתוב. ארור אתה מכל הבהמה. זהו שכתוב עבד עבדים.

זוהר חלק א' פרשת נח - דף ע"ג עמוד א'

רצה נח לחקור בחטא אדם הראשון ולא יכל

"וַיִּחַל נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה וַיֹּטֵעַ כֶּרֶם." ר' יהודה ור' יוסי. אחד אמר - מגן עדן נשלח הענף ונטעה כאן. ואחד אמר - בארץ ישראל היה הענף ועקרה ונטעה. ובאותו היום עשה פירות ויצץ פרחים וענבים. וסחט אותם ושתה מן היין ונשתכר. רבי שמעון אמר סוד של חכמה יש כאן במקרא הזה. כאשר בא נח לחקור בחטא ההוא שחקר אדם הראשון. לא להתדבק בו אלא להבין ולתקן העולם. ולא יכל. סחט ענבים לחקור בכרם ההוא^[מח] כיון שהגיע שמה. אז וישכר ויתגל. ולא היה לו כח לעמד. ולפיכך ויתגל. נתגלה פרצה של העולם שהיה סתום. בתוך אהלה כתוב בה"א. ועל זה כתוב (משלי ה'): **"וְאֵל תִּקְרַב אֶל פֶּתַח בַּיְתָהּ"**. בתוך אהלה של כרם ההוא. כדמיון זה בני אהרן. שלמדנו שתויי יין היו. וכי מי נתן להם יין במקום ההוא לשתות. אפשר תעלה על דעתך שמחוצפים היו ונשתכרו עם יין. אינו כן. אלא ודאי מיין ההוא נשתכרו^[מנ] שכתוב (ויקרא י'): **"וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי ה' אִשׁ זָרָה"**. כתוב כאן אש זרה. וכתוב שם (משלי ז'): **"לְשֹׁמְרֵי מַאֲשֵׁה זָרָה"**. והכל ענין אחד. וכן כדמיון זה וישת מן היין וישכר ויתגל. ועל זה נתעורר חם אבי כנען כמו שנתבאר. וניתן מקום לכנען לשלוט. ומה שהיה הצדיק הזה בסוד בחינת הברית סרסו. ותניא שהעביר ממנו יסוד ההוא. ולפיכך אמר ארור כנען. שהרי קללות נתעוררו בתחלה על ידו בעולם. כמו שכתוב ארור אתה מכל הבהמה וגו'. הכל יתוקן לעתיד לבוא. והוא לא יתוקן. כולם יצאו לחירות והוא לא יצא. וזה סוד לאותן היודעים דרכי ושבילי התורה.

זוהר תורה * דף היומי * פרשת נח - יום ו' **זוהר**

בכח דרך הטבע. והנמשל הוא חכמת החקירה שיש חוקרים המכחישים בבריאת העולם על ידי בורא יחיד ולהג בפיהם שכל דבר נברא מעצמו בכח הטבע מן דבר הפחות ממנו במעלה והתפתח העולם מעט מעט לאט לאט דבר מדבר במשך רבבות אלפי שנים. ויש מן החוקרים שנפלו לטעות המביא לידי גיחוך כאשר שהאדם התפתח מן קוף וקוף מן כלב וכלב מן חתול וחתול מן עכבר ועוד כדומה לשטותים כאלה. והענין של וישכר ויתגל היינו שנכשל בחכמות ההן ונפל מן האמונה הטהורה. מן היינו חכמות חיצוניות.

והיינו שורש חם. וכנען שיצא ממנו הוא הסיג והפסולת של הזהב. והיינו מותרות דין הקשה שורש נחש הקדמוני. מה. כרם הזה היינו חכמות חיצוניות כגון כשפים וחקירה הנקראת פילאזאפיה. שכל זה מתעה לאדם מדרך האמונה הטהורה בבורא יחיד ומביאתן לידי כפירה. ויש להבין הסוד של משל סחיטת הענבים. דהנה משקה היין הוא דבר שנעשה מאליו ומתפתח לאט לאט על ידי כח התסיסה. ואין דומה כלל הנוזל מן הענבים להיין שנתפתח אחר כך מן נזילת הענבים ממילא מעצמו. והוא שנברא מן מעצמו מן דבר אחר הפחות ממנו

זוהר חלק א' פרשת נח - דף ע"ג עמוד ב'

נמרוד קבל את גבורתו מכך שלבש את בגדי אדם הראשון

"הוא היה גבר ציד לפני ה' וגו'". בא וראה, הוא היה גבור תקיף. בגדי אדם הראשון היה נלבש. והיה יודע לצוד ציד הבריות בהם. אמר ר' אלעזר: נמרוד היה מפתה לבריות ללכת אחרי עבודת אלילים. והיה שולט בכח אותן הבגדים ונצח לבני העולם. והיה אומר שהוא המושל בעולם. והשתחוה אליו האנשים. ולמה נקרא שמו נמרוד. שמרד במלך העליון שלמעלה. שמרד בעליונים ומרד בתחתונים. באותן הבגדים היה מושל על כל בני העולם ומלך בהם. מרד ברבונו ואמר שהוא המושל בעולם. והיה מפתה לבריות אחריו. עד שהמשיך האנשים להתרחק מן עבודת רבון העולם. אמר רבי שמעון באלה הבגדים ידעו החברים סוד עליון.

זוהר חלק א' פרשת נח - דף ע"ד עמוד ב'

מצאו בקעה ומשם לקחו בלבבם לעקור האמונה

"ויהי כל הארץ שפה אחת ודבָרִים אֶחָדִים". אמר רבי שמעון: הרי אז היה העולם ביסוד ועיקר ושורש אחד ואמונה אחת בהקדוש ברוך הוא בלבדו. מה כתוב. ויהי בנסעם מקדם. מקדמונו ועקרו של העולם שהיא אמונת הכל. וימצאו בקעה. מציאה מצאו ויצאו בה מתחת האמונה העליונה. בא וראה נמרד מה כתוב בו. ותהי ראשית ממלכתו בבל. שהרי משם לקח להתדבק ברשות אחר^[מ] וכאן כתוב: "וַיִּמְצְאוּ בְקֵעָה בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר" משם לקחו בלבבם לצאת מרשות עליון לרשות אחר.

זוהר חלק א' פרשת נח - דף ע"ה עמוד א'

דור ההפלגה בחכמה של רשעות באו

"וַיֹּאמְרוּ הֵבֵה נִבְנֶה לָנוּ עִיר וּמְגִדָּל וְרֵאשׁוּ בַשָּׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם". אמר רבי אבא: שטות לקחו בלבבם. אבל בחכמה של רשעות באו. כדי לצאת מרשות עליון לרשות אחר. ולהחליף כבודו בכבוד קל נכר. ונתגלה להם מקום ממשלה זו. הנאחזת בתוך תהום הים^[מ] אמרו הרי מקום לשבת ולחזק הלב ליהנות בו התחתונים^[מט] מיד אמרו הבה נבנה לנו עיר. נתקן במקום זה עיר ומגדל. ונעשה לנו שם. מקום זה יהיה לנו לאלקים ולא אחר. ונבנה במקום זה עיר ומגדל. למה לנו לעלות לממשלה גבוה שלא נוכל ליהנות ממנה. הרי כאן מקום מתוקן. ונעשה לנו שם. אלקים לעבדו שם. פן נפוץ לשרים אחרים ונתפזר לצדדי העולם.

זיו הזוהר

השר בשמים. לפיכך בקשו להתקשר במציאה זו שמצאו. וחשבו שעל ידי זה יצאו מרשות הבורא העליון להיות חפשי במעשיהם לעשות מה שירצו כפי שרירות לבם. מח. מקום אחיזת הטומאה נקרא תהומא דימא או שיפולי דימא. מט. כפי שרירות לבם בלי עול עבודה לרבון העולמים.

מז. פירוש, ברשות שליטת השר שבשמים שעל ארץ בבל. שזה השר היה אז מושל בכיפה בין שבעים שרים שעל שבעים אומות. וכן היה נמרד מושל בכיפה למטה על הארץ. וכמו שנמרד חשב שהשר שלו בשמים הוא המושל והמנהיג לכל העולם. כן גם דור ההפלגה חשבו כשראו גדולת זה

זוהר חלק א' פרשת נח - דף ע"ה עמוד א'

השכינה ירדה לארץ להשגיח בדין

"וַיֵּרֶד ה' לְרֹאשׁ אֶת הָעֵיר וְאֵת הַמְּגִדָּל". זהו אחד מאותן עשרה פעמים שירדה השכינה לארץ. אבל מה זה לראות. וכי לא היה יודע מקודם לזה. אלא לראות להשגיח בדין. כמו שכתוב (שמות ה'): **"יֵרָא ה' עֲלֵיכֶם וַיִּשְׁפֹּט"**. את העיר ואת המגדל. כאן צריך להבין שהרי לא כתוב לראות את בני האדם. אלא לראות את העיר ואת המגדל. למה כך. אלא בזמן שמשגיח הקדוש ברוך הוא בדין. בתחלה משגיח במדרגה העליונה. ואחר כך במדרגה התחתונה. בתחלה בעליונים ואחר כך בתחתונים. ולפי שענין המגדל נוגע למעלה. השגחה במה שלמעלה היתה בתחלה^[א] שכתוב לראות את העיר ואת המגדל אשר בנו בני האדם. מה בני האדם. בניו של אדם הראשון שמרד ברבובו וגרם מיתה לעולם. אשר בנו בני האדם. בנין ודאי אמרו ובקשו לבנות למעלה^[א].

זוהר חלק ב' פרשת בא - דף ל"ג עמוד ב'

השטן אינו נאמן להעיד בדינם של רבים

וְעוֹד אמר רבי אבא, כאן מובן במה שלמדנו שזה מלך זקן וכסיל. יורד ומסית. עולה ומקטרג. שהוא יכול לקטרג לאדם. מה הטעם. לפי שהוא נאמן על מעשי האנשים. אבל בא וראה שכך הוא בדינו של יחיד. אבל בדינו של העולם כתוב וירד ה' לראות. וכתוב (בראשית י"ח): **"אֲרֹדָה נָא וְאֶרְאֶה"**. שלא ניתן להאמין. אלא שהדבר ביד הקדוש ברוך הוא בלבדו. שאינו רוצה להאבד העולם על פי המקטרג. שחשקות שלו היא תמיד להשחית. מנין שכתוב (איוב כ"ח): **"קֶץ שָׁם לַחֲשֵׁךְ וְלִכְלַ תְּכַלִּית הוּא חוֹקֵר"**. להשחית הכל הוא חוקר.

זוהר חלק א' פרשת נח - דף ע"ה עמוד א'

שטותם של דור ההפלגה למרוד בהקדוש ברוך הוא

ר' יצחק היה יושב לפני רבי שמעון. אמר לו, מה ראו אלה שעשו שטות זה למרוד בו בהקדוש ברוך הוא, וכולם בעצה אחת עמדו בזה. אמר לו הרי אמרו שכתוב ויהי בנסעם מקדם. שנסעו מלמעלה למטה. נסעו מארץ ישראל וירדו לבבל. אמרו הרי כאן המקום להתדבק בו. נעשה לנו שם וגו'. ויתדבק העזר שלמטה במקום הזה. בשביל שכאשר יבא דין לשרות בעולם. הרי מקום זה יהיה כנגדו^[א] ומכאן יהנה העולם ויהיה ניזון. שהרי למעלה צמצום הוא שיהיה ניזון העולם ממנו^[א] ולא עוד אלא שנעלה לרקיע ונלחם עמו מלחמה. שלא ירד עוד מבול בעולם כבתחלה.

זיו הזוהר

נ. להכניע מקודם בשמים לזה השר שבקשו לעשות אלוה. נא. למעלה בשמים לעבוד לזה השר בשם אלוה. נב. כל כך טעו לחשוב שזה השר יש לו כח להגן על עובדיו מפני הדין של רשות העליון. נג. ענין הדוחק והצמצום בהשפעת השפע למעלה ברשות הקדושה הוא מה שהשפע צריכה להמשך לעולם הזה לפי ערך כשרון מעשי התחתונים.

זוהר חלק א' פרשת נח - דף ע"ה עמוד ב'

החיל של למעלה אין יודעים ואין מכירים רק לשון הקודש

"וַיֹּאמֶר ה' הֵן עִם אֶחָד וְשָׁפָה אֶחַת לְכֻלָּם". מפני שכולם יחד באחדות. כולם יעשו ויצלחו במעשיהם. תפזרנה המדרגות כל אחת לצד שלה. ובשביל זה יתפזרו כל אלה שלמטה. מה כתוב ויפץ ה' אותם משם. ואפשר תשאל לשונם למה נתבלבל. אלא מפני שכולם היו מדברים בלשון הקודש. לשון ההוא היה עוזר להם. לפי שבמעשה ובדבור הפה תלויים ענינים האלה שתתדבק בהם כונת הלב. ובזה עשו עזר למקום ההוא שבקשו להקים[ני].

ועל כן נתבלבל לשונם שלא יוכלו לחזק רצונם בכח לשון הקודש. כיון שנחלף לשונם לא הצליחו במעשה הזה. לפי שהחיל שלמעלה אין יודעים ואין מכירים רק לשון הקודש. כל חילות השמים מכירים בו ומתחזקים בו. ולשון אחר אין יודעים ואין מכירים בו. ועל כן דור הפלגה כיון שנתבלבל לשונם. מיד ויחדלו לבנות העיר. שהרי נשבר כחם. ולא יכלו לעשות עוד כלום בהרצון שלהם.

זיו הזוהר

נד. שבקשו להקים בכח פיהם אל זר ואל נכר בשמים.